

UNIWERSYTET EKONOMICZNY
W POZNANIU

Kadry dla Gospodarki
Twój sukces się liczy

URZĄD STATYSTYCZNY
W POZNANIU

Ceny transferowe – jeszcze podatki czy już ekonomia?

Michał Majdański

BT&A Podatki

Projekt Kadry dla Gospodarki współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Plan prezentacji

---

1. Ceny transferowe – uwagi wstępne
2. Definicja podmiotów powiązanych
3. Zasada ceny rynkowej
4. Podatkowe metody ustalania cen transferowych
5. Wybrane kwestie praktyczne

Ceny transferowe – uwagi wstępne

Ceny transferowe - pojęcie

Ceny transferowe to ceny stosowane w transakcjach zawieranych pomiędzy podmiotami powiązanymi.

Co do zasady, podmioty tworzące międzynarodowe grupy kapitałowe są uznawane za powiązane i zawierają liczne transakcje pomiędzy sobą.

Ceny transferowe - perspektywy

Ceny transferowe mogą być analizowane z różnych perspektyw:

- zarządczej / controllingowej – z punktu widzenia zarządzania centrami kosztów i centrami zysków,
- rachunkowej – z punktu widzenia jednostkowych i skonsolidowanego sprawozdania finansowego,
- **podatkowej – z punktu widzenia przepisów podatkowych (podatki dochodowe).**

Każda z tych perspektyw ma odmienne cele i metodologie (w tym m.in. definicje podmiotów powiązanych), **lecz tylko perspektywa podatkowa jest perspektywą, w ramach której ceny transferowe mogą być analizowane i weryfikowane (korygowane) przez podmioty zewnętrzne (władze skarbowe).**

Ceny transferowe a prawo podatkowe

Zagadnienia cen transferowych jest jednym z elementów prawa podatkowego i zawiera się w tematyce opodatkowania podatkami dochodowymi (od osób prawnych i osób fizycznych).

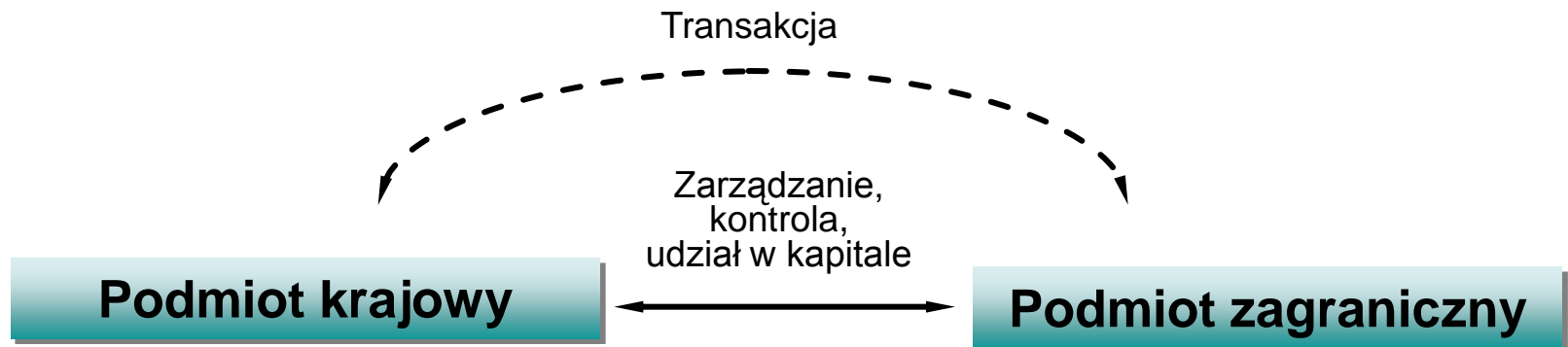
Ceny transferowe mają jednak więcej wspólnego z ekonomią niż z prawem (i przepisami), ponieważ:

- polskie przepisy podatkowe regulujące tą kwestię są stosunkowo ograniczone (ale: publikacje OECD) i bazują na pojęciach ekonomicznych (np. wskaźniki finansowe),
- analiza transakcji pomiędzy podmiotami powiązаныmi wymaga zidentyfikowania ekonomicznie istotnych funkcji, aktywów i ryzyk,
- ustalanie i weryfikacja cen transferowych zawiera się w ramach przepisów, które są ogólne – ich zastosowanie wymaga sporej wiedzy ekonomicznej.

Definicja podmiotów powiązanych

Powiązania międzynarodowe (1)

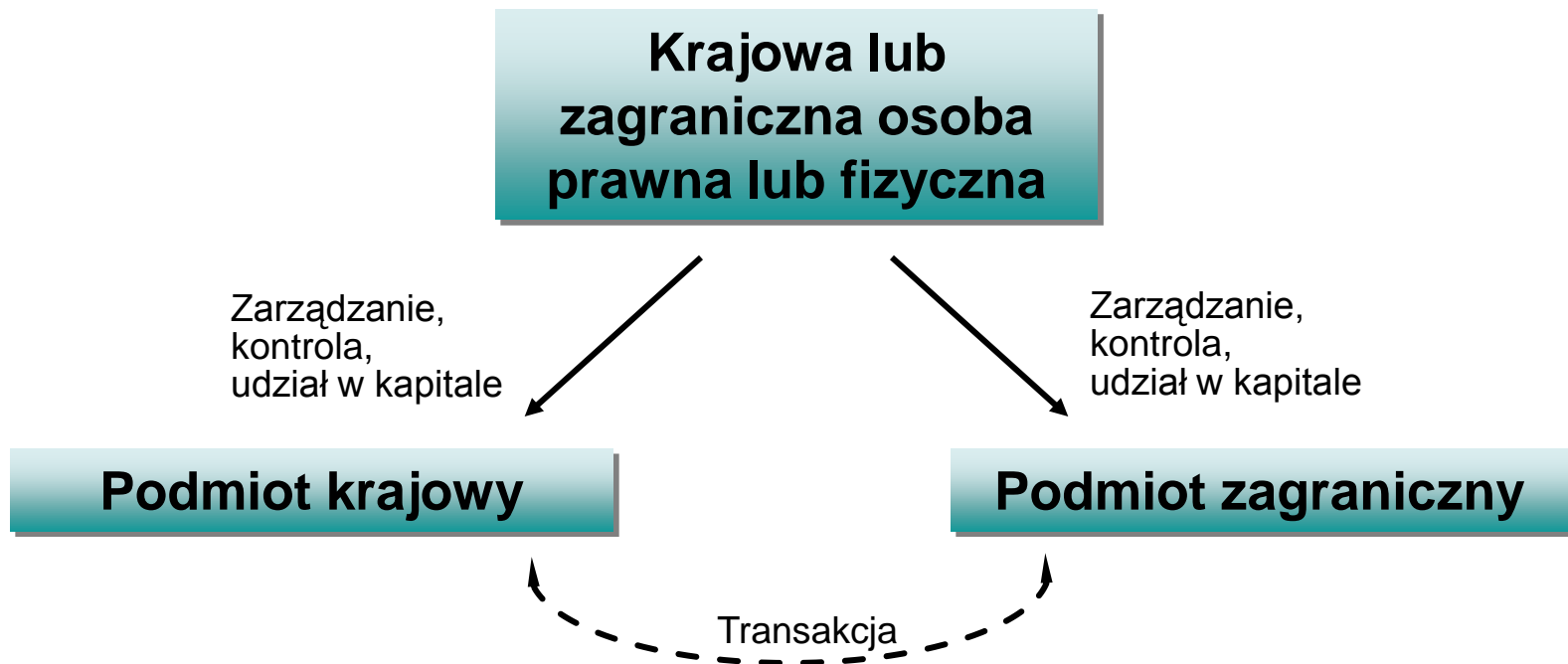

Powiązanie kapitałowe - sytuacja, w której jeden z kontrahentów posiada lub dysponuje bezpośrednio lub pośrednio w kapitale innego podmiotu udziałem nie mniejszym niż 5%.

Powiązania międzynarodowe (2)

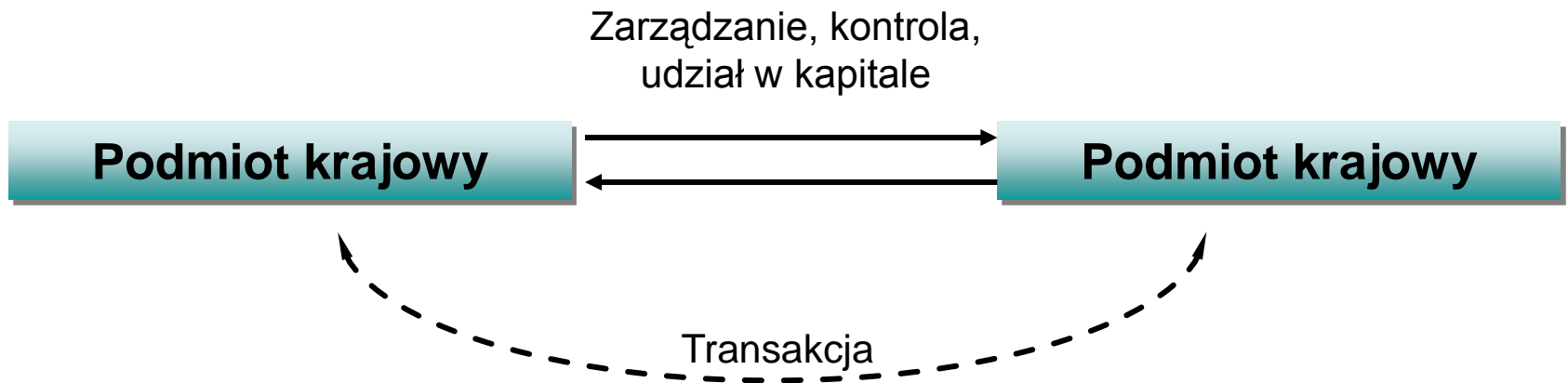

Te same osoby fizyczne lub prawne równocześnie bezpośrednio lub pośrednio biorą udział w zarządzaniu lub kontroli albo posiadają udział w kapitale podmiotu krajowego i zagranicznego.

Powiązania krajowe (1)

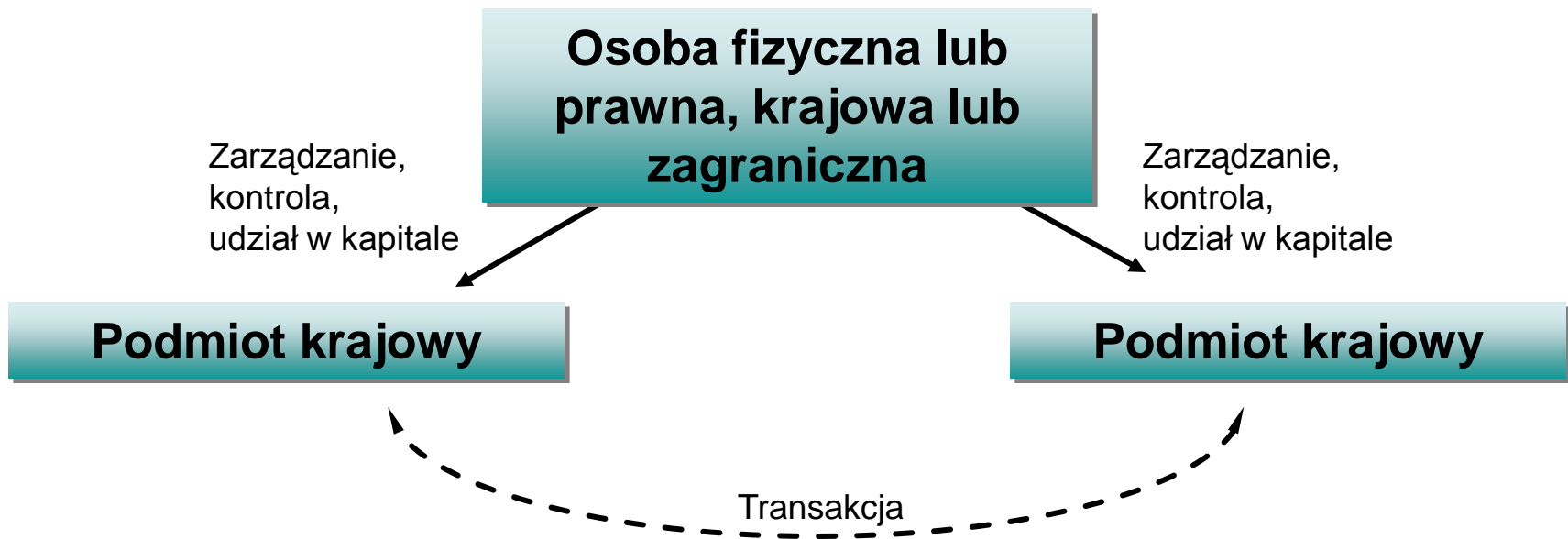

Powiązanie kapitałowe - sytuacja, w której jeden z kontrahentów posiada lub dysponuje bezpośrednio lub pośrednio w kapitale innego podmiotu udziałem nie mniejszym niż 5%.

Powiązania krajowe (2)

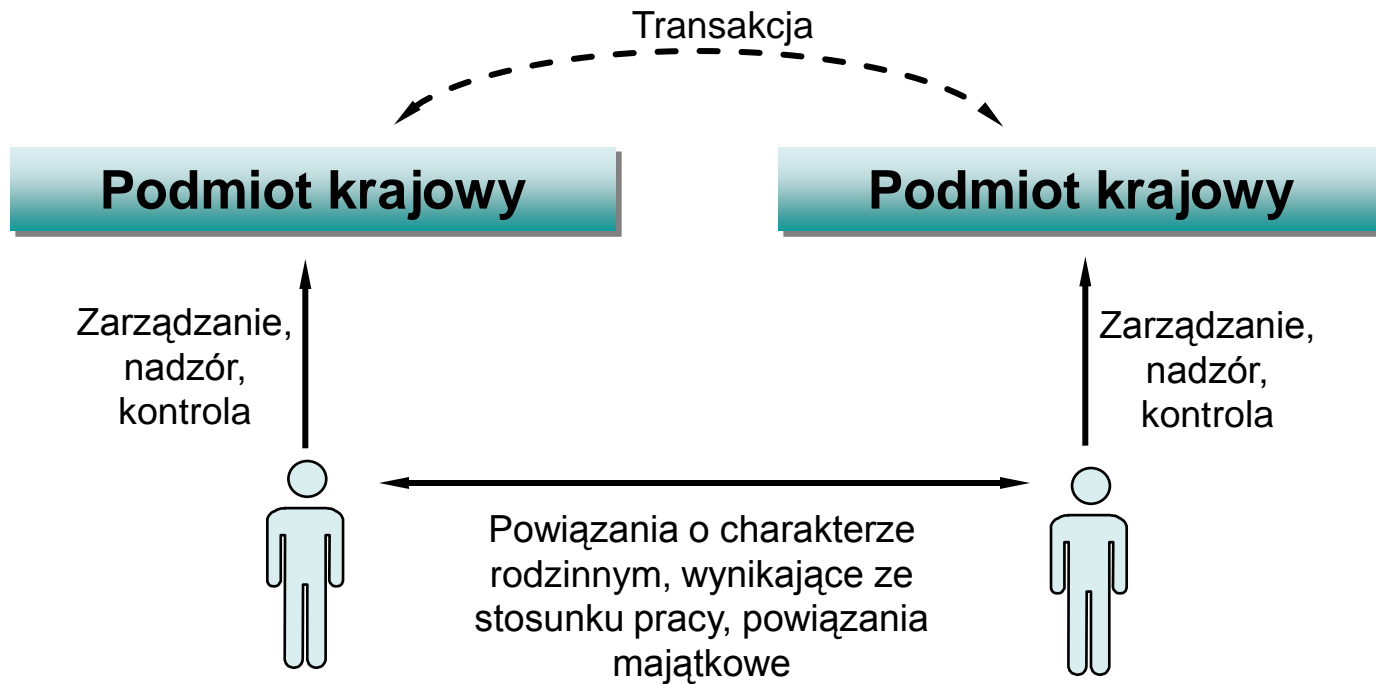

Dana osoba łączy funkcje zarządzające, nadzorcze, kontrolne lub posiada udział w kapitale dwóch podmiotów krajowych.

Powiązania krajowe (3)

Zasada ceny rynkowej

Pojęcie

Ceny w transakcjach pomiędzy podmiotami powiązanymi powinny być ustalane w sposób, w jaki uczyniłyby to niezależne podmioty w porównywalnej sytuacji.

Zasada ceny rynkowej (arm's length) odnosi się nie tylko do ustalania cen w transakcjach pomiędzy podmiotami powiązanymi, ale w szerszym zakresie – do wszelkich decyzji biznesowych podejmowanych przez przedsiębiorstwa w relacjach z podmiotami powiązanymi

Zasada ceny rynkowej powinna być stosowana z punktu widzenia indywidualnego podatnika, a nie grupy kapitałowej (wyjątek: podatkowa grupa kapitałowa)

Podstawa formalno - prawna

Artykuł 11 ust. 1 ustawy o CIT – zasada ceny rynkowej:

„(...) i jeżeli w wyniku takich powiązań zostaną ustalone lub narzucone warunki różniące się od warunków, które ustaliłyby między sobą niezależne podmioty, i w wyniku tego podmiot nie wykazuje dochodów albo wykazuje dochody niższe od tych, jakich należałoby oczekiwać, gdyby wymienione powiązania nie istniały – dochody danego podmiotu oraz należny podatek określa się bez uwzględnienia warunków wynikających z tych powiązań.”

Konsekwencje nierynkowych cen

Konsekwencje podatkowe zastosowania nierynkowej ceny:

- podatek dochodowy od doszacowanego dochodu (zaległość podatkowa):
  - według stawki 19% – w przypadku posiadania wymaganej dokumentacji podatkowej;
  - według stawki 50% – w przypadku braku wymaganej dokumentacji podatkowej;
- odsetki od zaległości podatkowych;
- podwójne opodatkowanie dochodu – dotyczy transakcji krajowych,
- sankcje karne – skarbowe (osoby fizyczne).

Podatkowe metody ustalania cen transferowych

Podatkowe metody ustalania cen transferowych

Metody tradycyjne:

- Metoda porównywalnej ceny niekontrolowanej
- Metoda ceny odprzedaży
- Metoda rozsądnej marży („koszt plus”)

Metody zysku transakcyjnego

- Metoda marży transakcyjnej netto
- Metoda podziału zysku

Obowiązek stosowania

Brak obowiązku stosowania przez podatników metod opisanych w przepisach!!!

Odpowiednie zastosowanie jednej z wymienionych metod jest jednak rekomendowane:

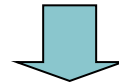
*„Jeżeli podatnik dokonał ustalenia wartości rynkowej przedmiotu transakcji w oparciu o metodę lub metody określone w [przepisach] i przedstawi organom podatkowym lub organom kontroli skarbowej dane [...], na podstawie których dokonywana była kalkulacja ceny oraz dokumentację podatkową, a rzetelność i obiektywność tych danych nie budzi uzasadnionych wątpliwości, [...] **organy te dokonują ustalenia wartości rynkowej przedmiotu takiej transakcji stosując metodę przyjętą uprzednio przez podatnika, chyba że użycie innej metody [...]**”, w świetle przepisów i posiadanych danych jest w sposób oczywisty bardziej właściwe.*

(4 ust. 4 Rozporządzenia MF z dnia 10.09.2009 r. w sprawie szacowania cen)

Hierarchia metod

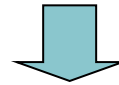

Metoda porównywalnej ceny niekontrolowanej

Brak możliwości zastosowania metody porównywalnej ceny niekontrolowanej

Pozostałe tradycyjne metody wyceny (metoda ceny odprzedaży lub metoda koszt plus)

Brak możliwości zastosowania metod tradycyjnych

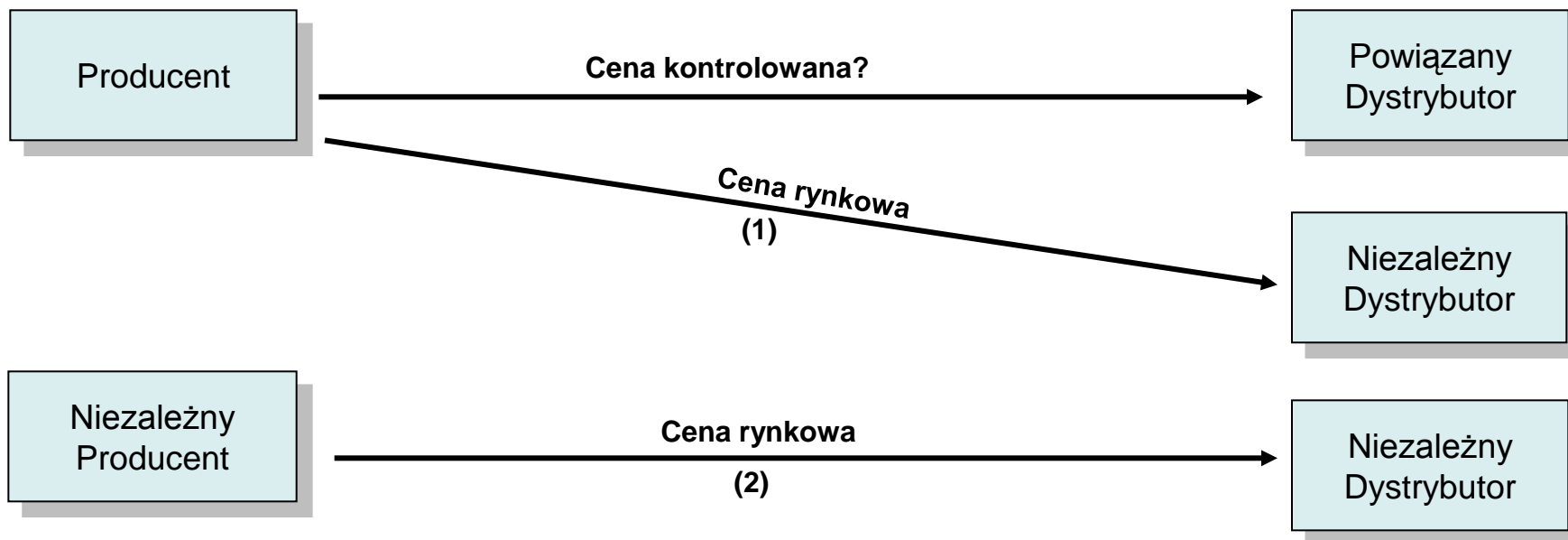
Metody zysku transakcyjnego (metody podziału zysków lub metody marży transakcyjnej netto)

Metoda porównywalnej ceny niekontrolowanej

Dwa warianty:

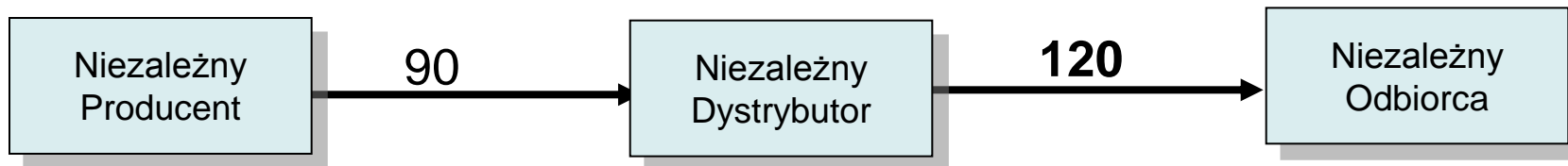
(1) wewnętrzna porównywalna cena niekontrolowana

(2) zewnętrzna porównywalna cena niekontrolowana

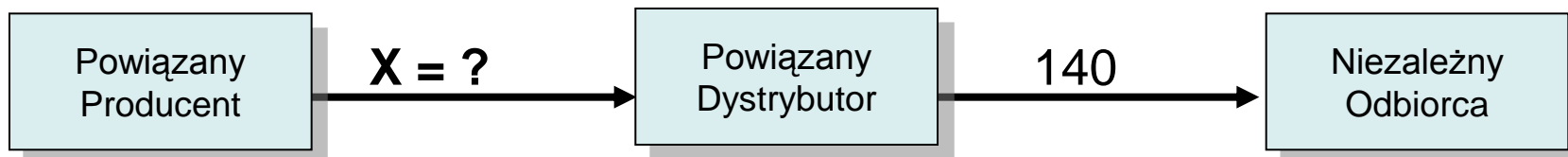

Metoda ceny odprzedaży

Dwa warianty porównania: (1) wewnętrzny oraz (2) zewnętrzny.

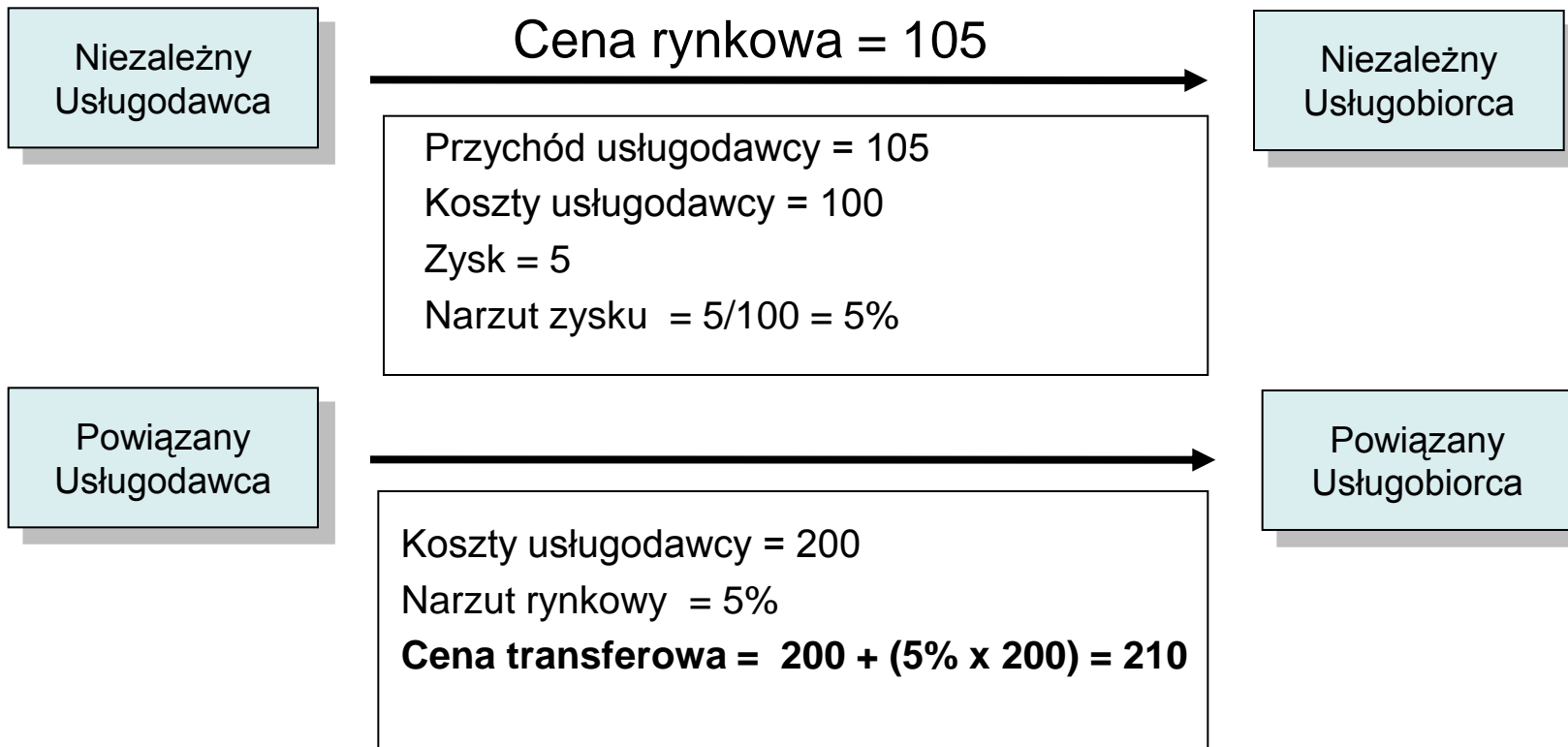
Dochód dystrybutora = $120 - 90 = 30$
Marża ceny odprzedaży = $30/120 = 25\%$

Dochód dystrybutora = $140 - X$
Marża ceny odprzedaży = 25%
 $X = 140 - (25\% \times 140) = 105$

Metoda koszt plus

Dwa warianty porównania: (1) wewnętrzny oraz (2) zewnętrzny.

Metoda podziału zysków

Polega na określeniu łącznych zysków podmiotów powiązanych z danej transakcji oraz podziale tych zysków między te podmioty w takiej proporcji w jakiej dokonałyby tego podmioty niezależne.

Podział zysków następuje w proporcji do rozmiaru zaangażowania poszczególnych podmiotów w realizację transakcji.

Metoda marży transakcyjnej netto

Określenie marży zysku netto uzyskanej przez podmiot w transakcji z podmiotem powiązany poprzez porównanie jej do marży jaką uzyskuje ten sam podmiot w transakcjach z podmiotami niezależnymi lub do marży uzyskiwanej w porównywalnych transakcjach przez podmioty niezależne.

Wybrane kwestie praktyczne – metoda porównywalnej ceny niekontrolowanej

Definicja metody

---

*„Metoda porównywalnej ceny niekontrolowanej polega na **porównaniu ceny przedmiotu transakcji ustalonej w transakcjach między podmiotami powiązаныmi z ceną stosowaną w porównywalnych transakcjach przez podmioty niezależne i na tej podstawie określeniu wartości rynkowej przedmiotu transakcji zawartej między podmiotami powiązаныmi.**”*

(12 ust. 1 Rozporządzenia MF z dnia 10.09.2009 r. w sprawie szacowania cen)

*„Porównania, o którym mowa w ust. 1, dokonuje się na podstawie cen, jakie stosuje dany podmiot na danym lub porównywalnym rynku w transakcjach z podmiotami niezależnymi (**wewnętrzne porównanie cen**), lub na podstawie, cen jakie stosują w porównywalnych transakcjach inne niezależne podmioty (**zewnętrzne porównanie cen**).”*

(12 ust. 2 Rozporządzenia MF z dnia 10.09.2009 r. w sprawie szacowania cen)

Przesłanki wyboru

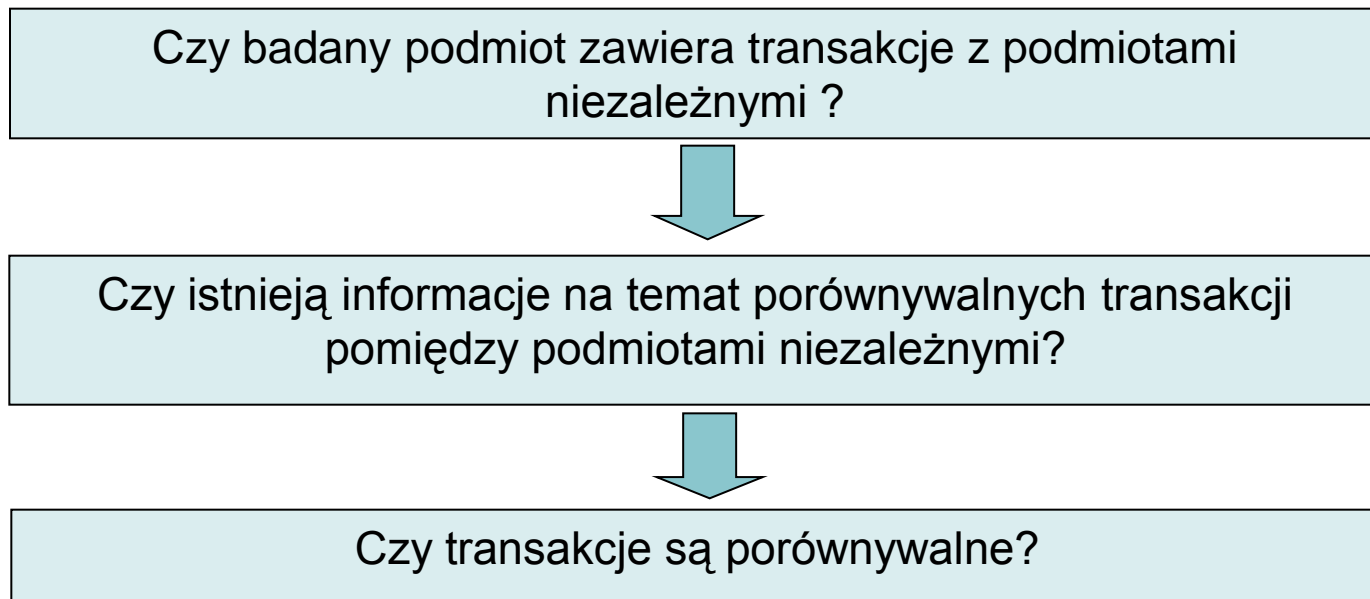
---

*„ W przypadkach kiedy możliwe jest zastosowanie metody porównywalnej ceny niekontrolowanej, **metodę tę stosuje się w pierwszej kolejności przed innymi metodami określonymi w przepisach rozporządzenia**, chyba że zastosowanie innej metody pozwoli ustalić ceny w transakcjach na poziomie bardziej zbliżonym do wartości rynkowej przedmiotu takiej transakcji i umożliwi dokładniejsze określenie dochodów podatnika.”*

(12 ust. 3 Rozporządzenia MF z dnia 10.09.2009 r. w sprawie szacowania cen)

Schemat postępowania – analiza możliwości zastosowania

W sytuacji gdy istnieją podstawy zastosowania metody porównywalnej ceny niekontrolowanej (np. istniejące porównywalne transakcje zawierane z podmiotami niezależnymi) organy podatkowe mogą zakwestionować wyliczoną cenę.

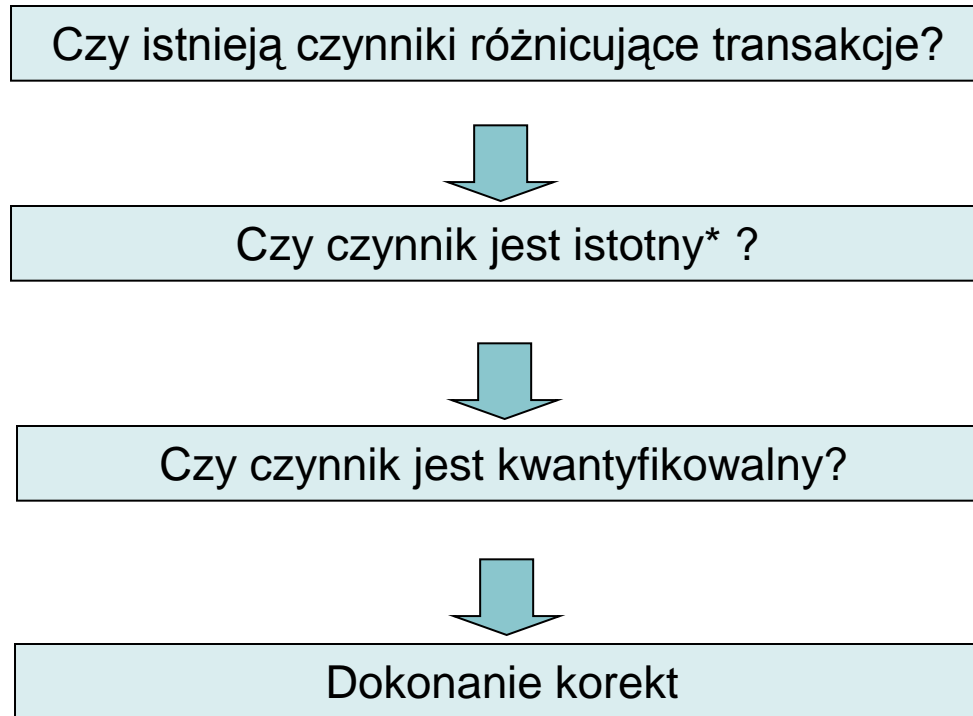
Czynniki porównywalności transakcji

- Cechy fizyczne dóbr materialnych
  - Wielkość dostaw dóbr materialnych
  - Przewidywane korzyści związane z wykorzystaniem dóbr niematerialnych
  - Zakres i jakość usług
  - Stosowana strategia gospodarcza
  - Położenie i wielkość i charakterystyka rynku
  - Stosunek podaży i popytu na określone dobra
  - Dostępność substytutów dóbr i usług
  - Przepisy prawne
  - Poziom i struktura kosztów związanych z transakcjami na danym rynku
  - Forma i termin oraz zabezpieczenie płatności
  - Historia współpracy
  - Terminowość realizacji transakcji i czynniki związane z upływem czasu
  - Czas reakcji na zlecenie i realizacji zlecenia
-

Schemat postępowania – badanie porównywalności

---

* Pojęcie istotności jest rozumiane jako wpływ danego czynnika na cenę.

Ograniczenia stosowania

Ograniczone możliwości zastosowania metody porównywalnej ceny niekontrolowanej wynikają głównie z:

- braku informacji na temat potencjalnie porównywalnych transakcji zawieranych pomiędzy podmiotami niepowiązanymi (tajemnica handlowa),
- braku lub nie w pełni porównywalnego charakteru transakcji zawieranych przez podatnika z podmiotami niepowiązanymi,
- braku możliwości dokonania racjonalnych korekt ceny w celu wyeliminowania efektów różnic w profilu funkcjonalnym

Nawet jeśli nie można dokładnie wyliczyć ceny stosując metodę porównywalnej ceny niekontrolowanej, można ją wykorzystać jako „analizę pomocniczą”, która wskaże czy cena zastosowana w transakcji z podmiotem powiązanym powinna być niższa czy wyższa.

Przypadki stosowania

- Porównanie wewnętrzne do transakcji z podmiotami niezależnymi lub do ofert złożonych przez podmioty niezależne
- Transakcje finansowe (np. pożyczki) – odniesienie do stóp procentowych na rynku międzybankowym lub do ofert zebranych od różnych banków
- Analiza treści publicznie dostępnych umów z komercyjnych baz danych
- Forma zawierania transakcji – dobrym przykładem są aukcje / przetargi.

Wybrane kwestie praktyczne – metoda ceny odprzedaży

Metoda ceny odprzedaży – podsumowanie (1)

Metoda ceny odprzedaży polega na **obniżeniu ceny określonej w transakcji danego podmiotu z podmiotem niezależnym o marżę ceny odsprzedaży.**

Marża ceny odprzedaży (marża brutto) = wydatki bezpośrednie i pośrednie jakie poniósł dany podmiot w związku z tą transakcją powiększone o odpowiednią stopę zysku.

Marżę ceny odprzedaży ustala się poprzez odniesienie do poziomu marży stosowanej w porównywalnych transakcjach zawieranych z podmiotem niepowiązanym lub zawieranych przez podmioty niezależne.

Metoda ceny odprzedaży – podsumowanie (2)

Warunkiem zastosowania metody jest istnienie dwóch transakcji:

- pierwotnej transakcji sprzedaży (pomiędzy podmiotami powiązаными);
- transakcji odsprzedaży (towarów lub usług) do podmiotu niezależnego.

Mechanizm metody ceny odprzedaży jest podobny do metody porównywalnej ceny odprzedaży z tym że w przypadku tej pierwszej porównaniu podlega cena wyznaczona w transakcji, a w przypadku metody ceny odprzedaży - marża odprzedaży.

Metoda ceny odprzedaży – algorytm

Cena rynkowa z podmiotem powiązanym

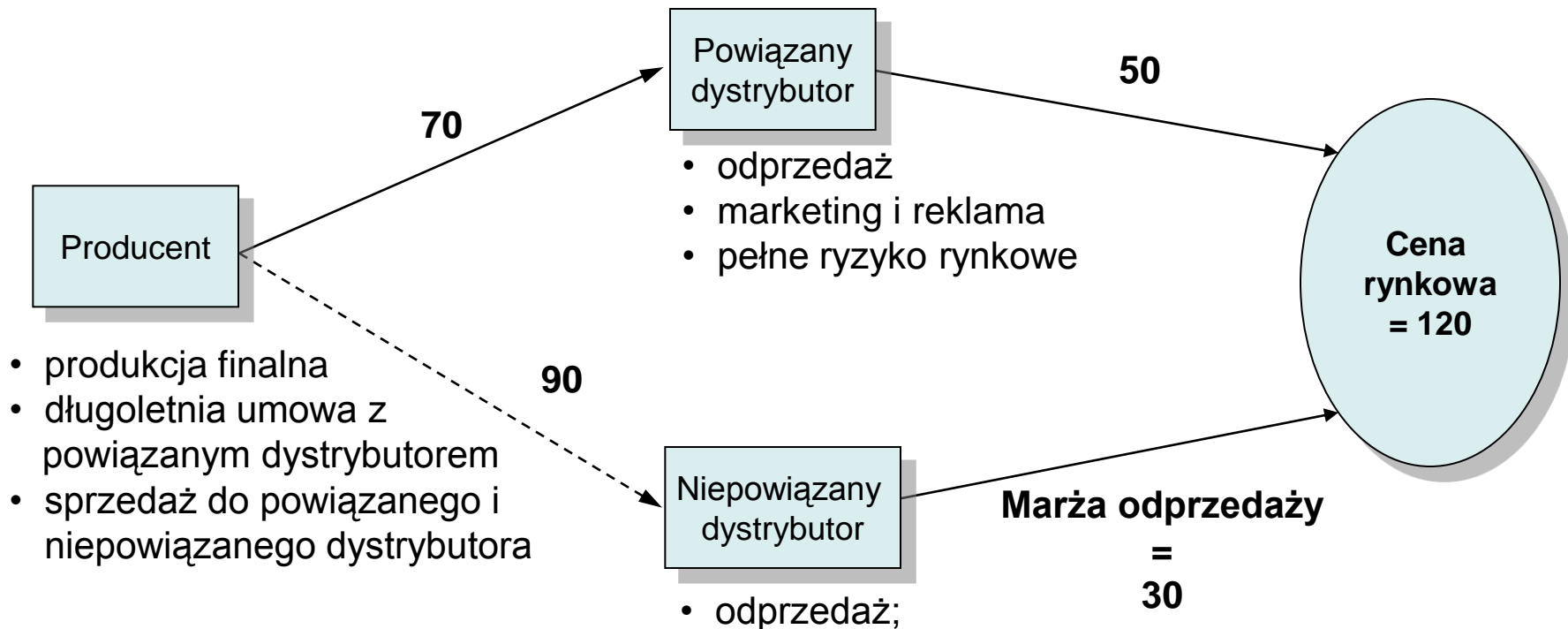
=

Cena rynkowa do niezależnego

-

„zwykle” pobierana marża ceny odprzedaży

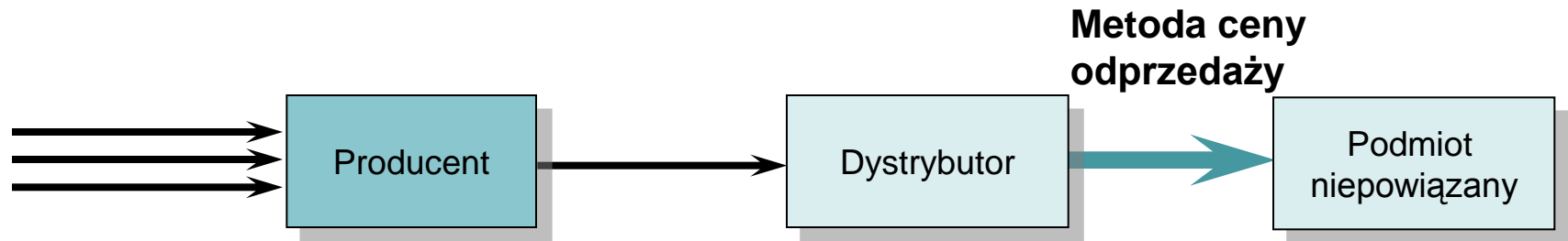
Metoda ceny odprzedaży – przykład 1

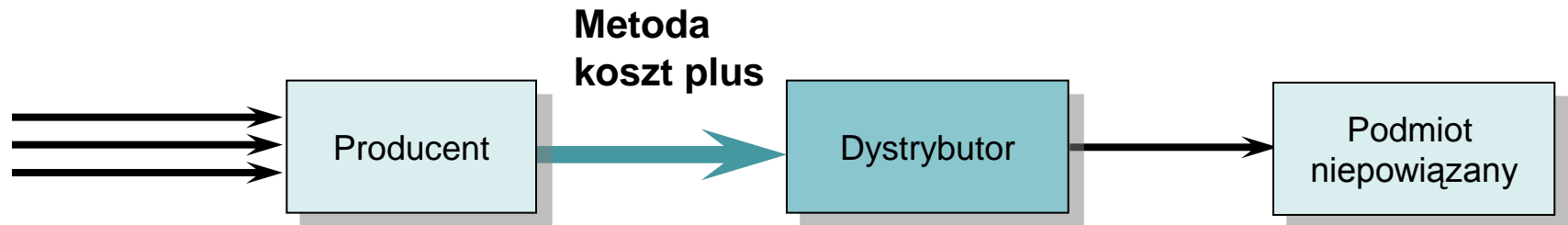
WNIOSEK:

Bardziej istotna od porównywalności produktowej jest porównywalność funkcjonalna !!!

Metoda ceny odprzedaży – przykład 2

- ograniczony zakres funkcji
- ograniczone ryzyko rynkowe
- brak/niski poziom zapasów
- brak WNiP

- ograniczone funkcje i ryzyko
- nie posiada istotnych dóbr niematerialnych
- dostawca usług w procesie produkcji
- zagwarantowany wolumen obrotu

Pytania ???

UNIWERSYTET EKONOMICZNY
W POZNANIU

Kadry dla Gospodarki
Twój sukces się liczy

URZĄD STATYSTYCZNY
W POZNANIU

Ceny transferowe – jeszcze podatki czy już ekonomia?

Michał Majdański

BT&A Podatki

Projekt Kadry dla Gospodarki współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

